

Hello
Hola
Bonjour
Ciao
Hallo

Hej språklärare!

*Så skapas representativa
läromedel*

Glosan gör
comeback – forskare
förklarar *varför*

Könsneutralitet
på **främmande
språk**

AI-experten
om lärbottar och
inlämningsuppgiftens
död

Tema: Framtidens
språkundervisning

NATUR &
KULTUR

#2 2025

En tidning från Natur & Kultur Läromedel och Akademi

Nyheter för Gy25

NATUR &
KULTUR

Upptäck våra språkläromedel för gymnasiet!

Lyft din undervisning med våra språkläromedel för Gy25. De är framtagna för att inspirera både dig och dina elever och stödja en meningsfull språkundervisning.

Besök nok.se/gy25 för att ta del
av våra senaste nyheter!

Hej!

Välkommen till det andra numret av *Hej språklärare*, som vänder sig till dig som undervisar i moderna språk och engelska. Vad pratas det om på skolorna just nu? Vad säger de senaste rönen? Vi ringar in intressanta ämnen och frågor som berör språkundervisningen och lärarrollen i stort och smått. Du får möta kollegor, författare, forskare och elever som alla är engagerade i språkutbildning på olika sätt.

Hör gärna av dig med synpunkter på innehållet och önskemål inför kommande nummer. Mejla till sprak@nok.se

Trevlig läsning,
Natur & Kultur Läromedel och Akademi

Innehåll

Könsneutralitet i genusbaserade språk	4
AI, lärbottar och inlämningsuppgiftens död	6
AI och läromedelsutveckling	7
Dags för digitala NP i språk	8
Gy25 för språklärare	10
Låt orden ta plats i klassrummet!	12
Hej lärare!	14
Språk och kultur i samklang	
skapandet av inkluderande läromedel	16
Läromedel – lärarens bästa vän?	17
Differentiering minskar känslan	
av utanförskap	18
Talängslan i språkklassrummet	
5 frågor till psykologen	20
Hej författare!	23

Tips!

Lärarkvällar, lektionstips och nyheter

När du prenumererar på våra nyhetsbrev får du ta del av intressanta evenemang, kostnadsfria lärarkvällar och nyheter kopplade till dina undervisningsämnen. Anmäl dig via nok.se/nyhetsbrev-sprak eller QR-koden nedan:

Hej språklärare #2 2025
Ges ut av: Natur & Kultur
Redaktörer: Anna De Matos Lundström och Hanna Skipper
Grafisk form: Bäck
Omslagsfoto: Tess Wallenberg

nok.se
För nyhetsbrev: Anmäl dig på
nok.se/nyhetsbrev

Vill du ha en kostnadsfri prenumeration till din skola? Hör av dig till sprak@nok.se

Läs mer på nok.se
Facebook: [@nokskola](https://facebook.com/@nokskola)
Instagram: [@naturochkultur_skola](https://instagram.com/@naturochkultur_skola)

Natur & Kultur

Varje gång du väljer förlaget Natur & Kultur är du med och bidrar till något större. Vi är en oberoende stiftelse som ska göra skillnad i samhället. Förutom att inspirera till läsande och lärande stärker vi röster i det demokratiska samtalet genom priser, stipendier och stöd. **Vi ger ordet till fler.**

Könsneutralitet i genusbaserade språk

– en utmaning för framtidens språkundervisning

AV ANNA DE MATOS LUNDSTRÖM OCH JENNY DAMBERG

Könsneutrala uttryck har en tendens att väcka starka reaktioner. I den spanskspråkiga världen pågår en livlig diskussion om huruvida könsneutrala uttryck kan eller bör införas i ett språk med stark genusuppdelning.

I språkundervisningen är frågor kring ett mer inkluderande språk återkommande. Eleverna är väl insatta i svenskans könsneutrala uttryck och undrar om liknande alternativ finns i andra språk. Det gör de, är det korta svaret, men de är mer eller mindre etablerade och även mer eller mindre omdiskuterade. 2013 blev exempelvis Tyskland det första europeiska landet att erbjuda ett tredje juridiskt kön. I tyskan har samtidigt en könsneutral sammanslagning av maskulina och feminina former, ofta markerad med en asterisk, etablerats. *Lehrer*in* (lärare) är ett exempel. I tal markeras sammanslagningen med ett konsonantljud i form av en så kallad glottal klusil, ett diskret klick.

»Genusstjärnan« har samtidigt blivit en politisk symbolfråga. Våren 2024 förbjöd den konservativt styrda förbundsstaten Bayern ord och begrepp som inkluderar fler kön än två samt könsneutrala uttryck. Förbudet omfattar skolor och myndigheter i Bayern.

Genusstyrda böjningar försvårar

Genustunga romanska språk som spanska, franska och italienska har särskilda utmaningar när det gäller att hitta könsneutrala formuleringar. När adjektiv, pronomen och substantiv böjs efter maskulina och feminina former blir den språkliga omställningen långt mycket mer omfattande än att ersätta ett ord.

Särskilt påtagligt blir det för ord som böjs utifrån subjektet. Hur ska en ickebinär person beskrivas? *Elle es muy buena* (Hen är väldigt snäll)? *lel est très intelligent.e* (Hen är mycket intelligent)? Franskans punkt innan suffix markerar precis som tyskans genusasterisk att böjningen är könsneutral. I spanskan har snabel-a använts på motsvarande sätt, där exempelvis *chicos* (killar) och *chicas* (tjejer) blir *chic@s*. Forskning har emellertid visat att läsare tenderar att tolka *chic@s* som en maskulin form, trots den könsneutrala intentionen.

Denna komplexitet har bidragit till att debatten i vissa länder framför allt drivs framåt av akademiker som är väl insatta i respektive språks grammatiska strukturer. I stället för en social rörelse som växer »nerifrån och upp« har initiativet till könsneutralitet vuxit fram ur akademiska diskussioner. Många av dessa forskare ser behovet av ett språk som representerar alla kön och arbetar för att ta fram inkluderande språkliga lösningar.

Att undervisa om språklig könsneutralitet

Josef Johansen och Julio Brehaut är författare till det nya spanskläromedlet *Altura* och väl förtrogna med diskussionen kring språklig könsneutralitet i den spanskspråkiga världen.

»I dag används könsneutrala former endast inom vissa grupper i målspråksländerna, och det finns ännu inga officiellt erkända varianter. Som språklärare behöver man undervisa i det språk som faktiskt används och förstås av majoriteten av de målspråkstalande«, säger Josef Johansen.

»För närvarande är det bäst att se könsneutrala uttryck som en viktig språklig tendens att informera eleverna om, men inte som ett innehåll att direkt undervisa i.«

Julio Brehaut tillägger att många elever har svårt att språkligt hantera de maskulina och feminina ändelserna -o och -a i spanskan samt verbens böjningar efter person. Att införa ytterligare oetablerade varianter skulle snarare hindra elevernas språkutveckling än stödja den. Men eftersom eleverna ofta ställer frågor om ämnet är det viktigt att bemöta deras nyfikenhet och ge dem svar, menar han.

»Genom att låta eleverna reflektera över språkets roll i skapandet av inkludering och människors identitet, får de en värdefull insikt i språkets dynamiska och föränderliga natur«, säger Julio Brehaut.

Det finns också andra vägar till ett mer inkluderande språk med rytm och grammatiska strukturer i behåll.

»I spanskan skulle man exempelvis i många sammanhang kunna använda *las personas* (personerna) i stället för *los hombres* (männen) och *las mujeres* (kinnorna). *El hombre* som både betyder mannen och människan skulle kunna ersättas med *el ser humano* (människan), *las personas* eller *la humanidad* (människligheten) beroende på sammanhanget när vi syftar på människor i allmänhet«, säger Julio. •

Julio Brehaut

Josef Johansen

JULIO BREHAUT & JOSEF JOHANSEN

Julio Brehaut undervisar på Danderyds gymnasium i spanska och har mångårig erfarenhet som universitetsadjunkt.

Josef Johansen är gymnasielärare i spanska och historia och undervisar på Nacka gymnasium.

OM *Altura*

Altura är en ny läromedelsserie i spanska som bygger på ämnesplanen från 2025 och aktuell språkdidaktisk forskning. Serien erbjuder rikligt med funktionella uppgifter som främjar en meningsfull språkanvändning. (Inter)kulturell information integreras smidigt i uppgifter och i berättelserna om två unga vuxna som reser till Sydamerika. Genom resenärernas ögon får eleverna möta och interagera med människorna, språket och kulturen. Läs mer på nok.se/altura

Foto: Marit Solblad

AI, lärbottar och inlämningsuppgiftens död

Hur kan artificiell intelligens förändra skolan och vilka fallgropar bör vi undvika? Johan Falk, författare till *AI för nybörjare 2.0* siar om en framtid där undervisningen delas mellan mänskliga lärare och lärbottar.

Johan Falk har en bakgrund som webbutvecklare, lärare och vetenskapsjournalist. Efter nio år på Skolverket är han numera rådgivare inom AI-strategi.

Finns det någon språklig fråga du aldrig skulle be AI om hjälp med?

»Jag skulle aldrig be AI skriva någonting personligt åt mig. Där vill jag behålla min personliga stil.«

I *AI för nybörjare 2.0* introducerar Johan Falk läsaren till artificiell intelligens, och vad vi kan förvänta oss av dess utveckling under de kommande åren. Hans tidigare böcker beskriver hur AI kan användas i skolvärlden. Det händer att han får frågan om han skrivit böckerna med hjälp av AI.

»Men det har jag inte! Det skulle vara som att handleda en gymnasieelev att skriva en bok. Det går, men det är alldeles för mycket jobb.«

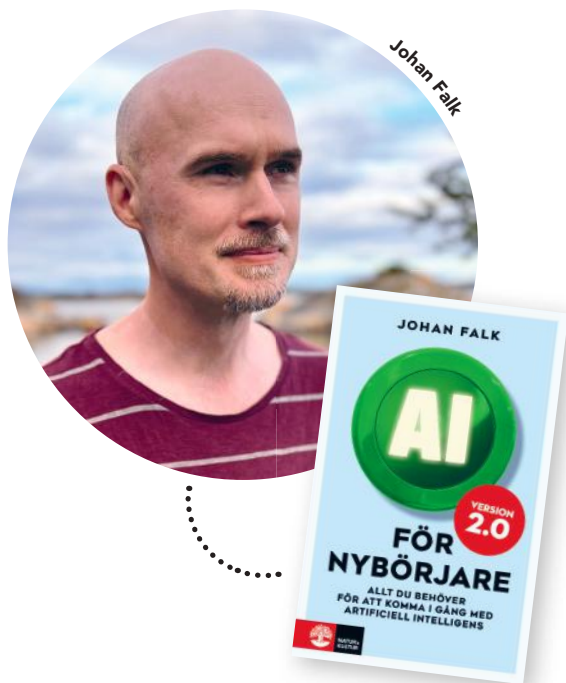
Sedan ett decennium utvecklas AI i mycket snabb takt.

»Den AI vi har nu liknar maskiner som kan tänka. Men de tänker på ett helt annat sätt än schackdatorer eller AI som kan hitta cancerceller i röntgenbilder.«

Det beror på att dagens AI använder språk, konstaterar han.

»Språk och tänkande är väldigt nära sammankopplat.«

För undervisningen i skolan erbjuder AI möjligheter som Johan Falk beskriver som enorma.

»Dagens AI kan likna språkets motsvarighet till miniräknare. De kan tugga i sig massor av text, hitta mönster och dra slutsatser, eller kombinera två forskningsområden som aldrig tidigare mötts.«

Vad som är avgörande för både elever och lärare är om man använder AI för att kunna göra mer – eller för att slippa göra saker.

»I det fallet kan utvecklingen i stället göra att vi förlorar vår egen förmåga att läsa fem sidor text.«

För lärare kan AI både underlätta i administrativt arbete, och vara en del i undervisningsinnehållet.

»Det är viktigt för elevens kompetens som medborgare, men det handlar också om själva skolarbetet. Hur kan jag använda AI som plugg-hjälp? Vad får jag, och vad får jag inte göra?«

Vad gäller lärarverktyg vill han lyfta fram potentialen som kommer med en så kallad lärbot. Det vill säga en digital lärare i form av en chatbot – ett program som kommunicerar via text eller tal och styrs av AI.

»En lärbot kan följa varje enskild elev genom skolåren. Den har läst all pedagogisk litteratur i sitt ämne, och kan förklara, repetera och skapa uppgifter för eleven att jobba med. Och eftersom lärbotten kan lära sig den enskilda elevens kunskapsnivå kan den också utmana eleven på precis rätt sätt«, förklarar Johan Falk. »Framtidens mänskliga lärare tror jag i stället kommer fungera som en sorts coach och jobba mer med sociala färdigheter och värdegrund.

I skrivande stund behärskar AI de flesta språk som är större än svenska.

»När det handlar om moderna språk, engelska, ryska och kinesiska kan man lita på AI till 98–99 %. Det förändras snabbt, men AI kommer inte ha hunnit lära sig lulesamiska om ett par månader.«

På frågan om AI och rättssäkra bedömningar i skolan vill Johan Falk passa på att flagga för förändring.

»Inlämningsuppgiften är så gott som död. Den har inneburit problem länge och AI har gjort de problemen tydligare.«

Han betonar vikten att lärare aldrig bör lita på AI vad gäller att avgöra om en elev använt sig av AI eller inte.

»Inga AI-detektorer fungerar bra och jag har hört många sorgliga historier om lärare som dömt ut elever, för att AI sagt att eleven fuskat.«

Kommer vi att vilja lära oss språk i framtiden, när AI redan nu kan översätta i realtid via hörsnäckor?

»Det beror på hur ambitiösa vi är! Men jag tror att det kommer bli mer och mer fokus på att lära sig kulturer, snarare än språk.«•

Vad tror du, kommer människor vilja lära sig språk i framtiden?

Karolina Danström

Redaktionschefen om AI och läromedelsutveckling

Hur påverkar AI hur vi skapar läromedel idag?

»Vi är övertygade om att AI påverkar samhället och därmed skolan, lärare och elever, så självklart är AI en del i vårt arbete med att utveckla läromedel. Det kan vara allt ifrån att beskriva vad AI är för att det är en del av det centrala innehållet i ett ämne, till att skapa uppgifter kopplade till AI, till exempel att eleverna utforskar AI ur ett källkritiskt perspektiv. Vi undersöker också AI-funktionalitet som tillhör i våra läromedel, både tryckta och digitala. Generativ AI är också ett verktyg för författarna och oss när vi skapar läromedel. Vi kan ta hjälp av AI som en »kollega« i idéfasen av ett läromedel, vi kan använda den som ett »uppslagsverk« när det gäller att föreslå synonymer, eller använda den som ett »skriv-verktyg« för att göra en innehållsförteckning eller föreslå instuderingsuppgifter till en text. Då blir det redaktionella arbetet med att kontrollera och säkerställa texten viktigt. Vi är alltid noga med att arbeta i en skyddad miljö, vi har inte rätt att kopiera in våra författares texter i ett öppet AI-verktyg.«

Hur tror du att AI kommer att förändra hur vi skapar läromedel i framtiden?

»Vi ser redan hur det förändrar skolan och lärarnas arbete. Det blir färre hemuppgifter som lätt kan göras med AI utan att något lärande sker. Processen, d.v.s. hur en skrivuppgift produceras av eleven, blir viktigare och lärarna efterfrågar stöd i det arbetssättet i läromedlen. På lång sikt är vi övertygade om att behovet av läromedel kommer att stärkas ytterligare, det blir viktigare att ha gemensamma och kvalitetssäkrade fakta att utgå ifrån. Att varje lärare själv ska producera och granska innehåll är omöjligt och dessutom riskabelt.«

Ser du några särskilda möjligheter eller utmaningar för just språkläromedel?

»I språkundervisningen finns jättestora möjligheter. Att t.ex. få interagera med en AI-chatbot kan ju göra kommunikation på målspråket tillgänglig direkt, dessutom på elevens nivå. Den stora utmaningen är hur vi kan motivera elever att studera språk. Elever och föräldrar kan få för sig att med de nya digitala verktygen så behöver man inte kunna språk. Men även detta kan läromedel och språkundervisning förebygga. Vi måste påvisa nyttan med att lära sig ett språk och att språket också är nyckeln till olika kulturer.«•

Dags för digitala NP i *språk*

AV ANNA DE MATOS LUNDSTRÖM
GRANSKARE: MARIA OTTOSSON,
UNDERVISNINGSRÅD PÅ SKOLVERKET

Under 2024 genomfördes de första digitala nationella proven och betygsstödande bedömningsstöden på några gymnasieskolor med särskild studiegång. Våren 2025 kommer landets övriga skolor att genomföra digitala nationella prov i engelska och bedömningsstöd i moderna språk. Här får du all information du behöver för att du och dina elever ska kunna förbereda er på bästa sätt.

➔ Varför införs digitala prov?

Syftet med de digitala proven är fortfarande samma som för pappersproven, det vill säga att stödja en likvärdig och rättvis betygssättning. Men det nya formatet gör det enklare att säkerställa en rättssäker bedömning. Till exempel så är elevlösningarna avidentifierade och bedömningen genomförs per uppgift och inte per prov. Det innebär i normalfallet att flera bedömare på skolan har bedömt uppgifter i ett och samma prov. På så sätt ökar tillförlitligheten, den så kallade reliabiliteten, i bedömningen av proven.

Med tiden ska det nya formatet förenkla för skolan att administrera och hantera proven, vilket på sikt ska leda till minskad arbetsbelastning för lärarna. Det nya formatet ska även öka tillgängligheten för elever med funktionsnedsättning.

➔ Tidpunkter för digitala prov och bedömningsstöd 2025

Grundskolan 2025

Engelska åk 6

26/3 – Delprov B (Läsa/Höra)

28/3 – Delprov C (Skriva)

Moderna språk åk 9

Genomförs under provperioden 24/3–5/6*.

Gymnasiet 2025

Engelska 5

14/5 – Delprov C (Skriva)

16/5 – Delprov B (Läsa/Höra)

Engelska 6

6/5 – Delprov C (Skriva)

8/5 – Delprov B (Läsa/Höra)

Moderna språk 2

Genomförs under provperioden 24/3–5/6*.

➔ Hur går det till?

Eleverna genomför de digitala proven i Skolverkets nya provplattform där vissa uppgifter rättas automatiskt. Även de uppgifter som kräver lärarbedömning bedöms direkt i plattformen. När bedömningen är klar räknas provbetyget ut automatiskt. De muntliga delproven kommer att finnas i e-tjänsten och genomförs utanför provplattformen den första tiden men resultaten rapporteras in i provplattformen för att ett provbetyg ska kunna räknas ut.

En stor förändring i och med digitaliseringen finns i hörförståelseprovet. Tidigare lyssnade eleverna gemensamt till en enda lång ljudfil med inspelade pauser, och läraren styrde ljudet från sin dator. I de digitala proven får eleverna själva starta ljudet, som nu är uppdelat i många korta ljudfiler. Pausen sker när ljudfilen tar slut. Detta ger eleverna möjlighet att själva bestämma längden på pauserna och besvara frågorna i egen takt. Tiden är dock fortfarande begränsad så det gäller att ha koll.

➔ Är det samma innehåll som förut?

När det gäller innehållet i proven sker inga direkta förändringar eftersom innehållet styrs av kurs- och ämnesplaner och de förmågor som testas är även i fortsättningen de receptiva och de produktiva. Det är Göteborgs universitet som tar fram provmaterialen i engelska och moderna språk, på uppdrag av Skolverket. Proven provas ut bland ett stort antal elever och lärare för att säkerställa att de fungerar som det är tänkt.

➔ Hur kan skolan förbereda sig?

Utöver information på webben erbjuder Skolverket en förberedande webbutbildning och webinarier för lärare. Det finns också ämnes-specifika demoprov som både elever och lärare kan använda för att lära känna gränssnittet och dess funktioner.

Förberedelser för lärare

- Lärarinformationen för Engelska 5 och 6 finns redan tillgänglig och nås via Skolverkets webbsida.
- Lärarinformation för Moderna språk publiceras i slutet av februari 2025.
- Skolverket rekommenderar all skolpersonal att gå webbutbildningen om provplattformen – kontakta rektor för att få inloggningsuppgifter.
- Följande webinarier erbjuds under 2025:
 - Bedömningsstöden (januari)
 - Åk 6 (februari)
 - Gymnasieproven (mars)
- Det finns också en elevmanual och en film om provmiljön.

Förberedelse för elever

För dessa nivåer finns det demoprov:

- Engelska årskurs 6
- Engelska 5 och 6
- Moderna språk (sp/fr/ty) årskurs 9
- Moderna språk (sp/fr/ty) 2

* Bedömningsstöden från tidigare år finns kvar i e-tjänsten för bedömningsstöd och kartläggningsmaterial och kan genomföras som tidigare, i slutet av kursen.

Vad är det för skillnad på nationella prov och betygsstödjande bedömningsstöd?

Nationella prov:

- Genomförs i engelska
- Obligatoriska
- Fasta provdatum
- Ska särskilt beaktas vid betygssättning

Bedömningsstöd:

- Genomförs i moderna språk (franska, spanska, tyska)
- Frivilliga men rekommenderas
- Skolan bestämmer provdatum
- Stödjer betygssättningen

Gy25 för språklärare

AV ANNA DE MATOS LUNDSTRÖM

Varför ändras betygssystemet? Och vad blir annorlunda?

Sedan 1994 har den svenska gymnasieskolan haft ett system med kursbetyg som innebär att elever i många fall får flera betyg i samma ämne. Exempelvis kan en elev få ett C i Moderna språk 3 och ett D i Moderna språk 4. Från och med den 1 juli 2025 kommer elever som påbörjar gymnasiet att få ett betyg per ämne.

Kritik mot kursbetyg

Lärare, elever och skolpolitiker har länge ansett att systemet med kursbetyg leder till att kunskapsinnehållet splittras, vilket i sin tur påverkar elevernas lärande negativt. De detaljerade betygskriterierna i det kursutformade systemet resulterar också i fler bedömningstillfällen, vilket kan skapa stress både för elever och lärare. Dessutom påverkar samtliga kursbetyg meritvärdet vilket kan ge en orättvis bild av elevernas kunskaper, eftersom även tidigare, eventuellt lägre, betyg räknas med.

Vad innebär Gy25?

I stället för kurser kommer ämnesplanerna att innehålla nivåer. Varje nivå betygssätts men det slutliga betyget i ämnet blir det betyg som sätts på den sista nivån som eleven genomför. Innehållet i språkämnenas nivåer liknar det i de tidigare kurserna och har endast genomgått små förändringar, eftersom ämnesplanerna liksom tidigare bottnar i den gemensamma europeiska referensramen för språk, GERS. Omformuleringar och justeringar har framför allt gjorts för att passa det nya systemet.

I det nuvarande systemet har kurserna en gemensam syftestext men separat centralt innehåll och betygskriterier. I Gy25 kommer alla nivåer i språk att ha en gemensam syftestext och gemensamma betygskriterier, men separat centralt innehåll för varje nivå.

I samband med detta införs också nya namn:

Moderna språk

- Moderna språk 1 → Moderna språk Nybörjare nivå 1
- Moderna språk 2 → Moderna språk Grund nivå 1
- Moderna språk 3 → Moderna språk Fortsättning nivå 1
- Moderna språk 4 → Moderna språk Fortsättning nivå 2
- Moderna språk 5 → Moderna språk Fördjupning nivå 1
- Moderna språk 6 → Moderna språk Fördjupning nivå 2
- Moderna språk 7 → Moderna språk Fördjupning nivå 3

Engelska

- Engelska 5 → Engelska nivå 1
- Engelska 6 → Engelska nivå 2
- Engelska 7 → Engelska nivå 3

Förhoppningen är att Gy25 ska:

- Leda till fördjupat lärande där betyget återspeglar elevens samlade kunskaper i ämnet.
- Minska antalet bedömningstillfällen.
- Motivera eleverna genom att ge dem mer tid att nå sina mål och förbättra sina resultat innan slutligt betyg i ämnet sätts. •

NATUR &
KULTUR

Engage with Echo!

Vår populära gymnasie-
engelska är nu redo
för Gy25!

Echo 3
förbereder
eleverna för
högre studier

Gy25

Echo är engelskläromedlet som engagerar eleverna och ger dig som lärare möjlighet att undervisa på ditt sätt. Den nya upplagan bjuder på engagerande kapitelstarter, förbättrade övningssidor och kompletta noveller. Med Echo 3 är serien komplett! **Från vt25 ges böckerna ut med de nya nivåbeteckningarna.**

Tidigare ECHO 5

Tidigare ECHO 6

Tidigare ECHO 7

Läs mer och provläs på
nok.se/echo

Låt

ta plats i klassrummet!

Med ett ordförråd som ekar tomt haltar språket. Hur kan ordinläringen förbättras i framtidens klassrum? Denise Bergström har disputerat i ordens makt inom engelska på högstadiet.

Hon pluggade till lärare, men ett särskilt intresse för språkinläring gjorde att en forskarutbildning lockade mer än läraryrket. I våras disputerade Denise Bergström vid Luleå Tekniska Universitet. Hennes forskning fokuserar på ordens makt – eller hur skolan stöttar ordinläring i engelska på högstadiet.

»Det du inte har ord för kan du inte heller prata eller skriva om. Alla språkliga förmågor är egentligen avhängiga ditt ordförråd.«

Idag fokuserar en stor del av språkundervisningen på autentiska texter, kommunikativa kontexter och att i hög grad efterlikna elevers möten med engelska utanför skolan. Orden och språket som sådant har däremot hamnat lite i skymundan i klassrummet, menar Denise Bergström.

»Jag tror att vi skulle behöva nå en bättre balans där. Inte genom att gå tillbaka till utantill-inläring, men genom att fokusera mer på språket som system – och i synnerhet på orden. Den autentiska användningen av språket utanför klassrummet skulle gynnas av mer ordundervisning.«

Under fyra års forskning har Denise Bergström intervjuat lärare och närstuderat läromedel.

Med hjälp av en rad språkvetenskapliga metoder har hon analyserat vilka specifika ord som används i läromedlen, hur de repeteras och hur övningarna är strukturerade. En stor del av de analyserade läromedlen visade sig innehålla övningar där elever får arbeta med att återkalla ord.

»Den stora styrkan i läromedlen låg just i hur de hjälper eleverna att »plocka fram« orden och på så vis befästa dem.«

Mindre vanliga var däremot övningar där elever fick fördjupa sin förståelse om ords betydelser och deras användningsområden. Där finns en lucka att fylla i framtidens undervisning, menar Denise Bergström.

»Man skulle också kunna lägga mer klassrumstid på att prata om ord och deras betydelser och hur de relaterar till andra ord. Men allra viktigast är övningar där eleverna får använda målord på nya sätt, så att de kan befästa sina kunskaper på en djupare nivå.«

Som lärare finns det mycket att vinna på att i högre grad fokusera explicit på ord i engelskundervisningen, förklarar hon.

»Det kan handla om att ge elever glosor i läxa, men det kan också vara att man stannar upp vid vissa ord under läsning eller att man jobbar med diktamen. Eller så fokuserar man på ordens byggstenar – prefix och suffix – så att eleverna lättare kan gissa sig till betydelsen av orden de inte lärt sig ännu.«

Idag använder sig många språklärare av digitala verktyg för att underlätta glosträning. Det är ett väldigt effektivt hjälpmedel, menar Denise Bergström.

»Men värt att komma ihåg är att eleverna såklart lär sig än mer om de uppmanas skriva orden för hand, eftersom man minns bättre då.«

Vad gäller språkhjälpmedel på nätet vill hon slå ett slag för sajter som erbjuder verktyg att söka i så kallade korpusar – eller stora samlingar av text.

»Där kan elever arbeta utforskande med språket på egen hand«, förklarar hon.

Genom att söka på ett ord kan man få fram en mängd autentiska exempel på hur ordet används och vilka andra ord det förekommer tillsammans med.

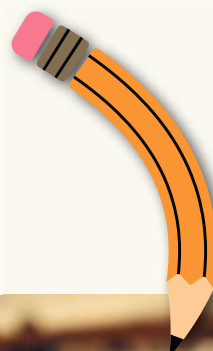
»Det ger eleverna chans att fundera på ord utifrån faktisk användning. Jag brukar till exempel använda ett verktyg som heter Skell.«

Även om elever lär sig mycket engelska utanför skolan idag, är det viktigt att man som lärare inte tar elevernas ordinläring för given.

»Många lär sig på egen hand, men inte alla«, understryker Denise Bergström.

Det elever lär sig utanför skolan stämmer heller inte nödvändigtvis ihop med det språk och de ord som skolan anser vara av extra vikt att lära sig.

»Till exempel akademiska ord, eller ord av viss formalitetsgrad. Därför behöver vi alltid ha med orden i beräkningen och ge dem plats i undervisningen.«•

Uppvärdera glosan! Tre tips från Denise Bergström för att öka elevernas ordförråd:

1. Jobba med traditionella glosor – gärna med översättning till elevens förstaspråk. Ge glosläxa!

2. Ge eleverna i uppdrag att själva utöka sitt ordförråd genom att samla på sig en lista med ord de vill lära sig.

3. Samla alla glosor från en termin i en glosbank! Uppmana eleverna att då och då öva på gamla glosor. Forskning visar att repetition över tid är mer effektivt än att repetera intensivt inför exempelvis ett glosförhör.

Denise Bergström. Foto: Anna-Karin Landin

Hej lärare!

Hur använder du AI i undervisningen?

Mira Noreen
Lärare i svenska och spanska,
Sofia Distans:

»Jag undervisar i svenska och spanska i åk 6–9 på distans. Det är alltid en utmaning att få eleverna att prata på mål-språket, och ännu mer på distans då det dessutom är asynkron undervisning (ej i realtid). Konversationsagenterna blir då viktiga redskap. Flera av dem har jag behövt rata på grund av GDPR men nu har jag hittat en som vi kan testa utan; Gliglish. Jag kan styra in samtalet på ämnen som de behöver prata om för att t.ex. träna på det aktuella arbetsområdets ordkunskap. Utöver att de kan få feedback direkt av konversationsagenten kan eleverna även spela in konversationen och skicka den i en länk till mig som lärare.

Har du några tips på ordövningar att använda i klassrummet eller online?

I distansundervisning är det viktigt att ha ett bra läromedel online så att eleverna kan få en uppsjö av ordövningar. Alla kanske inte är direkt »roliga» men övningarna gör att de kan befästa orden då de får »leka» med dem. I utvärderingar skriver eleverna att de uppskattar variationen; de får lyssna på orden, fylla i i luckor, »drag and drop» och andra sedvanliga ordövningar. Att kunna gå från ord- och grammatikövningar i arbetsboken till dem online ger variation och det i sig är roligt.«

Katarina Bodin
Lärare i svenska och franska,
Nacka gymnasium:

»Jag undervisar i franska och uttalsövningar känns ofta svåra och ibland lite pinsamma för eleverna. När de övar uttal på egen hand eller med en bänkkamrat har jag inte alltid tid att lyssna på var och

en. Nu har jag hittat på ett roligt sätt att öva uttal med hjälp av Google Översätt! När vi läser en text väljer jag ut några meningar som eleverna får säga till Google på franska genom att klicka på den lilla mikrofonen. Översättningsverktyget är, precis som fransmännen, franska noga med att uttalet blir riktigt. När eleverna lyckas tala in meningen så att Google förstår, visas översättningen på svenska i rutan bredvid.

Övningen ger förståelse för hur avgörande uttalet är i franska. Översättningsprogrammet förstår inte om uttalet inte är korrekt, och man kan skratta tillsammans åt de roliga översättningarna som kan uppstå. Eleverna får möjlighet att öva på uttalet hur många gånger de vill och känner sig i regel mindre nervösa än när de ska tala inför hela gruppen eller inför läraren.«

Erik Grundin
Lärare i svenska och engelska,
Danderyds gymnasium:

»Det finns många bra AI-verktyg att använda. Främst använder jag ChatGPT för att skapa diskussionsfrågor kring ett specifikt tema. Jag använder det också till att konstruera instuderingsfrågor till nyhetsartiklar samt för att skapa enklare prov.

Ett annat verktyg är Gamma för att skapa presentationer. Det krävs alltid någon form av handpågging i efterhand, såklart, men det är ändå ett bra verktyg för att bibehålla en hög verkningsgrad utan att spendera för mycket tid på en och samma presentation.

Personligen tycker jag inte att det är tillförlitligt att använda AI när det kommer till bedömning av elevprestationer i nuläget. Det är för många variabler som AI inte tar hänsyn till och det finns så mycket annat som verktygen är bättre på än att stötta vid bedömning.

Har du några tips på ordövningar att använda i klassrummet eller online?

Att få eleverna att utöka sin vokabulär möter alltid motstånd tycker jag. Det är svårt att få dem att förstå att nöta glosor är en bra väg till framgång. Men något jag testat nyligen är lite olika spel som finns tillgängliga online. De är kanske inte de bästa för just riktad inlärnin av specifika ord men är ändå ett sätt att skapa variation i sin undervisning.

Typeracer eller **Typing test**: Eleverna skriver oftast uppsatser på dator och verktyg för att öva och mäta skrivhastighet kan vara ett sätt att träna sitt muskelminne för att skriva på just dator.

Wordle: Ett spel många känner till vid det här laget. Man ska lista ut vilket ord som »datorn» är ute efter.

Spelling Bee: Man får en pott med bokstäver och så gäller det att komma på så många ord som möjligt.«

Sandra Ericson
Lärare i svenska och franska,
Danderyds gymnasium:

»AI hjälper mig att skapa nya läsförståelseövningar. Jag klistrar in glosor vi har arbetat med och ber om en ny text där orden finns med. Det kan fungera som en övning eller ett

glosförhör. Jag ber om förklaringar till grammatiska moment och med tillhörande meningar och facit. Detta visar jag öppet för eleverna och visar att AI absolut får vara en del av vår undervisning. Jag använder likaså programmet **Clipchamp** som kan skapa ljudfiler utifrån texter. Rösten är på franska och jag kan välja tempo och humör på AI-rösten. Det är ett bra sätt att få eleverna att höra glosor, och ett sätt att skapa små förhör på till exempel siffror. Det sparar mig mycket tid men jag har ännu inte skördat frukterna. Men jag hoppas och tror att AI gör språk roligare och lättare!«

NATUR &
KULTUR

Dina läromedel fortsätter på webben!

Till våra basläromedel i språk ingår alltid helt kostnadsfria elevwebbar – fulla av värdefullt material för dig och dina elever!

Här hittar du bland annat:

- webbövningar där eleverna får träna mer på ord och grammatik
- övningar som tränar uttal och hörförståelse
- inlästa texter med olika accenter.

Botanisera på nok.se/extramaterial

Språk och kultur i samklang skapandet av *inkluderande* läromedel

Utöver förmågan att kommunicera är kultur, samhälle och historia kopplat till målspråket viktigt att förmedla för förläggarna Katarina Falk och Ida Ekblom. Goda språkläromedel förutsätter både mångsidiga kompetenser och rättvis representation, konstaterar de.

Att skapa läromedel är ett lagarbete som ofta pågår i flera år. Som förläggare i engelska och franska respektive svenska, engelska och tyska är Katarina Falk och Ida Ekblom engagerade hela vägen. Båda är språklärare i grunden.

»Vi är alltid en grupp kompetenser som tar fram materialet. Dels har vi vår egen erfarenhet som språklärare. Sedan har vi ofta kontakt med lärare som har målspråket som modersmål. Har inte någon av författarna målspråket som modersmål tar vi in granskare som har det. Språk är alltid i förändring och vi måste hänga med«, säger Ida Ekblom.

De pedagogiska granskarna är en annan pelare i processen.

»Vi har ett nätverk av lärare som tittar på materialet, reagerar på det och i vissa fall testat det med sina elever. De kan se vad som är för svårt, eller vad som saknas. De är väldigt viktiga personer för oss«, säger Katarina Falk.

Läromedelsredaktionen lägger stor vikt vid att materialet är vardagsnära och språket samtida.

»Det kan handla om att plocka upp nya ord och sätt att prata, men också att intervjua riktiga personer«, säger Ida Ekblom.

Representation är grundläggande. Det gäller på alla plan, från kön och etnicitet till texternas teman. Finns det flera länder där språket talas är det något läromedlet ska förmedla i såväl berättelser som faktatexter och texter om kulturella fenomen.

»Representation är alltid en viktig del av uppdraget när vi arbetar med text- och bildmaterial. Eleverna ska känna igen sig i materialet när det gäller till exempel familjekonstellationer, boendesituation och fritidsintressen«, säger Katarina Falk.

»Det är också viktigt att läromedlet engagerar eleverna i att jämföra med sig själva och sin egen tillvaro. Man ska lära sig om kulturen och det som är unikt med den, men på ett naturligt sätt. Det får absolut inte bli stereotyp och exotiserande.«

Det språkutvecklande arbetssättet genomsyrar alla språkläromedel. Mönstertexter, modellfraser och fasta fraser fungerar som nycklar för att snabbt få i gång kommunikation på målspråket i klassrummet.

»Det är strategier som gynnar elevernas språkutveckling. Fasta fraser för kommuni-

tion är exempelvis särskilt viktigt i tidig språkinläring. Att använda fasta fraser upprepade gånger gör att det automatiserade språket kommer i gång», säger Katarina Falk.

I flera av de senaste språkläromedlen har varje kapitel en ramberättelse, som utspelar sig i olika delar av exempelvis den tysktalande eller franska världen.

»Det är ett sätt att göra det mer autentiskt, även i de fall där det är påhittade exempel. Aha, man säger inte ›hallo‹ i Österrike, utan

›servus‹. Och ›grüezi‹ i Schweiz. Hur skulle det vara om det var jag som åkte på klassresa till Berlin? Hur går det för den här personen som är i Senegal och ska lära sig franska? Det blir något att föreställa sig och leva sig in i«, säger Ida Ekblom.

Den interkulturella kompetensen är en integrerad och viktig del av språkundervisningen.

»När man går ut gymnasiet ska man inte bara ha mött ett språk, utan dess språkvärlds kultur och samhälle«, säger Katarina Falk. •

Läromedel lärarens **bästa vän?**

MARIE KABALA-REJMENT

Marie Kabala-Rejment är aktuell som författare till *Echo 3*, den sista nivån i Engelska för gymnasiet. Hon är uppvuxen i Australien där hon forskade om mångfalds-problematik innan hon flyttade till Sverige.

När Marie Kabala-Rejment studerade till lärare tidigt 2000-tal var läromedel ifrågasatta bland studenterna: Hämmade inte färdigskrivna material lärares kreativitet? Tvärtom, menar hon i dag.

Med snart 20 år i yrket och som läromedelsförfattare har hon tydligt sett hur genomtänkta läromedel underlättar både för lärare och elever.

»Ett bra läromedel har stor betydelse för elevernas kunskapsutveckling. För läraren innebär ett bra läromedel inte bara en tydlig struktur och stöd i undervisningen, utan det gör också arbetet mer inspirerande«, säger Marie Kabala-Rejment.

»På stora skolor kan läromedel vara mindre avgörande, eftersom erfarna lärare ofta delar idéer och lektionsplaneringar med varandra. Men på en mindre skola kan det vara svårt att få den typen av stöd. Där blir ett läromedel en särskilt viktig resurs för att ge eleverna en bra grund. Man får också tips på hur man kan testa färdigheter och hur man kan öva med elever inför prov. Med läromedel blir det dessutom lättare att göra skolan mer likvärdig.«

Marie Kabala-Rejment är tydlig med att läromedel inte handlar om att ersätta lärarens egen kreativitet, utan om att komplettera den. Genom att utgå från ett läromedel får läraren mer tid att fokusera på att anpassa undervisningen efter elevernas behov och intressen.

»Det är inte frågan om antingen eller. Ibland är lärare och elever intresserade av något som inte finns i läroboken – då måste man själv hitta material och idéer. Tanken med läromedel är att komplettera lärarens genomgångar. För att skapa eget material måste man ha mycket tid – vilket kanske inte är det vanligaste scenariot i ens liv som lärare.«

Innan arbetet med *Echo* påbörjades, genomförde projektgruppen intervjuer med lärare på högskolor och universitet för att bättre förstå vilka färdigheter som är viktiga för eleverna att ha med sig till högre utbildning. Sådant har man inte tid med som lärare, påpekar hon. •

Differentiering minskar känslan av *utanförskap*

Hur kan vi anpassa undervisningen i moderna språk för att alla elever ska känna sig inkluderade? Colores, för årskurs 6–9, stödjer arbetet med differentiering, extra anpassningar och särskilt stöd.

Sedan 2011 är Moderna språk inte längre ett obligatoriskt ämne på högstadiet, och i Skolinspektionens senaste rapport kring undervisningen i ämnet framkommer tydligt att elever i behov av stöd inte får det i den utsträckning de behöver. Ofta väljer elever som tycker att undervisningen är för utmanande att överge ämnet och i stället välja fördjupning i svenska alternativt engelska.

Colores gör det lättare att differentiera undervisningen i spanska

Författarna Anneli Lutteman och Chris Alfredsson är båda lärare och har skapat det läromedel de själva saknat sedan behovet av extra anpassningar ökat.

»Vi vill ge lärarna ett material som avlastar och stöttar i en alltmer komplex arbetssituation.«

Ingången till spanskan har författarna från varsitt håll – Anneli Lutteman via sin mamma, född i Colombia, Chris Alfredsson genom undervisningen i skolan, parallellt med studier i tyska och latin.

De har båda rest i Spanien och Latinamerika, och tror att elever som riskerar att hoppa av sitt Moderna språk behöver påminnas om de långsiktiga fördelarna som följer med att kunna ett språk – både i yrkes- och privatlivet.

»Språket innebär en djupare interkulturell förståelse. Vi vill ge eleverna nyfikenhet och mod att resa och upptäcka världen.«

Colores fokuserar främst på fraser och kommunikation. Innehållet är situationsbaserat och för varje tema finns texter med olika svårighetsgrader. Det kan handla om att gå till läkaren, eller att gå på restaurang.

»I klassrummet har vi lagt märke till att när elever tydligt förstår vilken nytta de har av sina kunskaper ökar också motivationen.«

Det har varit viktigt för dem båda att böckerna inte upplevs som för svåra.

»Att lära sig ett nytt språk är krävande. Om eleverna känner att de misslyckas är det lätt att de tappar intresset.«

Ibland kan språkundervisning upplevas som lite monoton, konstaterar de tillsammans.

»Variation är jätteviktigt. Både i den långsiktiga planeringen och inom en och samma lektion«, menar Anneli Lutteman.

I Colores-serien ingår prov på två nivåer. De enklare varianterna är utformade för att nå elever som kämpar med långa texter med en mängd frågor.

»Vi har märkt att många elever tenderar att lägga ifrån sig ett prov innan de ens har försökt svara på den första frågan«, fortsätter Chris Alfredsson.

»Men med mer avskalade prov klarar den gruppen elever att ta sig an uppgiften bättre.«

Till varje prov följer instruktioner tänkta att användas inför provet. Genom dessa får eleverna

möjlighet att förstå vad som förväntas av dem och tips på hur de kan förbereda sig. Samtliga tester och prov går att använda på olika vis, utifrån gruppens behov.

»Vissa lärare väljer att låta alla elever göra det ordinarie provet och använder sedan de anpassade proven som omprov.«

Eftersom elever i högstadiet sällan vill sticka ut från gruppen kan alla prov göras vid samma tillfälle i klassrummet. Man lyssnar till en och samma ljudfil, men får olika frågor beroende på kunskapsnivå.

»Fördelen med att hitta differentierade lösningar är att det minskar känslan av utanförskap bland elever som kämpar med skolarbetet«, förklarar Chris Alfredsson.

Och när elevernas självförtroende ökar, stärks också motivationen. Samtidigt är den differentierade undervisningen inte lika tidskrävande att planera för läraren i jämförelse med den individanpassade.

Men finns det även risker knutna till det här arbetssättet? Differentiering kan medföra att man sänker förväntningarna och hindrar elever från att utmana sig själva, menar *Colores*-författarna.

»Läraren gör en viktig avvägning när hen avgör vilka elever som bör använda sig av de anpassade versionerna.«

Vilka råd vill ni ge till lärare som kämpar med att anpassa undervisningen för att möta behoven i en varierad elevgrupp?

»Ta hjälp av kollegor och utnyttja de resurser läroboken ger. Du behöver inte skapa allting själv«, påminner Chris Alfredsson.

»Vi lärare anpassar ofta vår undervisning i högre grad än vad vi inser«, tillägger Anneli Lutteman.

»Vem får vilken sorts fråga? Vilka ger vi extra uppmärksamhet? Ta dig an ett utvecklingsområde i taget och tillåt dig att tänka ›good enough‹.«●

Från vänster: Anneli Lutteman, Chris Alfredsson.

Talängslan i språkklassrummet

– 5 frågor till psykologen

AV ANNA DE MATOS LUNDSTRÖM

1

Vad kan skolor och lärare göra för att skapa en mer stödjande och mindre stressig miljö för blyga elever?

»1. Tänk på vad du kan göra på gruppnivå med hela klassen. Ett sätt är att skapa ett tryggt klimat vid presentationer genom att prata med eleverna om »regler« för redovisningar som att ha nolltolerans mot fniss och viskningar. Att träna klassen/publiken att vara goda lyssnare.
2. Vid grupp- eller pararbeten låta eleven arbeta ihop med elever hen känner sig trygg med.
3. Underlätta för eleven att våga utan att pusha. Jag brukar beskriva det som att lotsa eleven genom rädslan.

Jag vill också ta upp exempel på vad man som lärare bör undvika:

- Om du har lovat en elev att inte behöva redovisa ska du inte bryta den överenskommelsen i stunden. När klassen redovisar kanske man som lärare vill ge den blyga eleven en chans att ändra sig och säger då »Ska inte du också redovisa Julia?«. Man gör det av välvilja för att man vill att eleven ska få visa vad hen kan men det här kan få motsatt effekt.

- Säg inte »om du bara pratade mer skulle du få högre betyg«. Det finns inget instruktionsvärde i den kommentaren. Eleven vet redan detta.

- Säg inte »jag vet ju att du kan« eller »det är inte farligt.«

2

Kan du beskriva några psykologiska mekanismer som gör att elever kan känna sig oroliga när de ska tala inför andra? Hur påverkar detta deras vilja att delta i lärandeaktiviteter?

»Blyghet har en komponent av social rädsla. Rädslan handlar om att andra ska tycka att man är dålig. Därför är man rädd för att få andras uppmärksamhet. Alltså vill man inte räkka upp handen, redovisa, ställa frågor eller läsa högt. Eller rättare sagt, man vill visa vad man kan och vad man har att säga men rädslan trumfar så i stället försöker man »gömma sig« och slippa få de här uppgifterna. Men det i sin tur gör ofta att man blir besviken på sig själv och tycker att man är dålig eller osmart. Att tänka att man är osmart eller tråkig underlättar inte precis för att våga säga något spontant, att ställa en fråga eller att svara. Det blir alltså en ond cirkel.

Social rädsla kan också vara stark och hindrande i vardagen och då kan det handla om social ångest som är en psykiatrisk diagnos. Blyghet är mycket vanligare än att ha social ångest.«

3

Hur påverkar oro och blyghet elevers lärande och prestationer?

»Om eleven inte vågar visa vad hen kan får läraren mindre underlag som kan innebära ett lägre betyg. Det är olyckligtvis så att de muntliga inslagen för bedömning får stor betydelse vilket jag inte tycker är rimligt. När det är så vanligt med social rädsla borde det tas i beaktande i undervisning och bedömning.

Forskning visar också att lärare skattar sämre relationer med blyga elever än med elever som inte är blyga. Det kan innebära en otrygghet både för läraren och eleven. Läraren kanske tvekar att närma sig eleven av rädsla för att det ska förvärra elevens oro och blyghet. Eleven i sin tur kan tolka det som att läraren inte bryr sig och inte tycker om eleven.

Uppgifter som kan vara svåra är exempelvis att redovisa, svara eller ställa en fråga men också att skriva prov, skriva på tavlan, gå genom klassrummet för att hämta ett papper eller annat material. Grupparbete kan för vissa upplevas jobbigt för att det då är svårare att undvika andras uppmärksamhet. För andra är det enklare när det är få personer. Men det beror också på om eleven känner sig trygg med de andra i gruppen.»

4

Vilka psykologiska faktorer är viktiga för elevers motivation?

»Här skulle jag vilja hänvisa till forskare som är mer insatta i ämnet. Men utifrån min praktiska

erfarenhet så blir elever motiverade av att få se att de klarar en uppgift. Därför är det så viktigt att inte ta bort alla uppgifter som eleven känner oro inför. I stället kan läraren och eleven tillsammans bryta ner något som känns svårt i mindre steg. Det är självklart hjälpsamt om läraren vet något om elevens mål i livet som att bli influencer eller journalist och koppla uppgifterna i skolan till de här målen.

5

Berätta om din bok *Orolig och blyg i skolan*. Vad inspirerade dig att skriva den?

»Jag forskade på social rädsla och blyghet och blev uppmanad att skriva en bok. Men det främsta skälet var att jag ville lyfta fram och göra blyga elever synliga. Det är tyst om de tysta brukar jag säga. Lärare vill hjälpa sina elever men vet inte alltid hur. Differentierad undervisning är ett sätt att inte krängla till uppdraget att stödja även blyga elevers utveckling mot utbildningens mål.»

Få i gång snacket på lektionerna!

Läs mer på nok.se/interaktionskort

NATUR &
KULTUR

Auf geht's!

Högstadietyska med berättelsen i centrum

I *Auf geht's!* varvas språkinläring med läsupplevelser. Språket tränas i naturliga sammanhang genom kommunikativa övningar. Varje årskurs bjuder in till ett nytt språkäventyr!

Nyhet!

ALLES
WICHTIG
DAB
Das Wetter in
Österreich?
Regen?
Sonne?

Abfahrt um
zehn Uhr!

Läs mer och bläddra i böckerna på
nok.se/aufgehts

Hej författare

Hur tror du att AI kommer att påverka
språkläromedel i framtiden?

ANN HARMON

**Lärare i engelska,
grundskolesamordnare och
läromedelsförfattare.
En av författarna till Explore.**

»Många elever är i dag vana vid en helt annan typ av stimulans i sin vardag jämfört med tidigare. Jag tror att det är nödvändigt att möta detta genom att variera vår undervisning mer. Trots att det finns en del digitala läromedel så är det många lärare och elever som tycker om att använda fysiska böcker och jag tänker att det kommer att fortsätta att finnas. I en varierad undervisning använder man som pedagog olika typer av material, media, böcker och de kompletterar varandra.«

Hur tror du att AI kommer att påverka undervisningen i framtiden?

»Jag tänker att AI kommer att finnas med i undervisningen som ett komplement till de redan existerande läromedlen. Det finns en möjlighet att individanpassa en del material som kan vara användbart och intressant. Det kan vara så att ett fysiskt läromedel kan kompletteras med material med hjälp av AI.«

MANUELA RUPPEL OLSSON

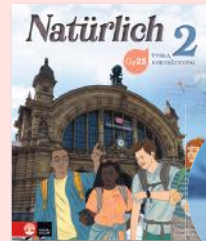
**Lärare i italienska och
läromedelsförfattare.
Har skrivit Digilär Italienska gy.**

»Den grundläggande principen för lärande är motivationen och jag tror inte att AI kommer att ersätta läromedelstexter, utan den kommer att vara en integrerad del som erbjuder kompletterande verktyg och resurser till lärare och elever.

Till exempel kommer AI att kunna erbjuda lärandeprogram som anpassar sig till varje elevs specifika behov. Den kan till exempel hjälpa till att förbättra inlärningsupplevelsen genom automatisk översättning, guidat uttal och felkorrigering.«

Hur tror du att AI kommer att påverka undervisningen i framtiden?

»AI kommer inte att kunna ersätta mänsklig interaktion. Lärare spelar en viktig roll i att ge personlig feedback, motivation och känslomässigt stöd till elever. Mänsklig kontakt kan inte ersättas av teknik.«

MELISSA WESTERLUND

**Lärare i engelska och tyska,
läromedelsförfattare och rättstolk.
En av författarna till Natürlich.**

»Framtidens språkläromedel kommer att nyttja de olika medierna ännu bättre. Blandningen av fysiska böcker, digitala övningar, lättillgängliga ljudfiler och kopieringsunderlag är det som skapar variation i undervisningen och hjälper lärarna att möta elever med olika behov och förkunskaper. Personligen tror jag att mediet film kommer att få större utrymme, något som vi har med i Natürlich.«

Hur tror du att AI kommer att påverka undervisningen i framtiden?

»Från ett lärarperspektiv har självtränande digitala övningar redan varit en stor avlastning. Nästa milstolpe är en framtidig AI som kan lära sig att rätta övningar utan att vara så nitisk med stavningen eller otillåtande med synonymer.

Från ett elevperspektiv är jag nyfiken på hur väl en AI-modell skulle kunna fungera som läxläsningskompis. Genom att chatta eller prata på målspråket med sin AI-kompis får eleven möjlighet att öva utan det sociala trycket och rädslan för att göra fel.«

NATUR &
KULTUR

Altura

Nå nya höjder i spanska!

Altura är ett helt nytt spanskläromedel för Gy25 som bygger på aktuell språkdidaktisk forskning. Altura erbjuder en rik variation av aktiviteter som främjar meningsfull språkanvändning.

Helt ny
spanska för
gymnasiet!

Beställ ett utvärderingsexemplar!
nok.se/altura